

КОРСАК
Роман Володимирович

**УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКІ ВІДНОСИНИ
У ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ
ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ:
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
КОНТЕКСТ СПІВПРАЦІ (2000-2012 рр.)**

Львів – 2015

УДК 94 (477)* 94(437.1/2)

ББК 63.3(4Укр)63+63.3(4Чех)

К -69

Науковий консультант

Литвин Микола Романович – доктор історичних наук, професор, директор Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Рецензенти

Гудь Богдан Васильович – доктор історичних наук, професор, директор Інституту європейської інтеграції Львівського національного університету імені Івана Франка;

Кудряченко Андрій Іванович – доктор історичних наук, професор, директор Інституту всесвітньої історії НАН України;

Трайч Сергій Станіславович – доктор історичних наук, професор кафедри зовнішньої політики і дипломатії Дипломатичної академії України при МЗС України.

Рекомендовано до друку спеціалізованою вченою радою Д 35.222.01 Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України та Інституту народознавства НАН України 27 січня 2015 року.

Корсак Р. В.

К 69 Українсько-чеські відносини у трансформаційних процесах Центрально-Східної Європи: торговельно-економічний контекст співпраці (2000 – 2012 рр.): монографія / Корсак Р. В. – Ужгород: , 2015. – 340 с.

Монографічне дослідження представляє собою оригінал захищеної докторської дисертації на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук – спеціальність 07.00.02 – всесвітня історія. У ньому узагальнений розвиток українсько-чеських торговельно-економічних відносин в умовах розвитку трансформаційних процесів Центрально-Східної Європи на початку XXI ст.

УДК 94 (477)* 94(437.1/2)

ББК 63.3(4Укр)63+63.3(4Чех)

ISBN 978-617-7132-53-9

© Корсак Р. В., 2015

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1.	
ІСТОРИОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛА	10
1.1. Українсько-чеські відносини і торговельно-економічна співпраця у працях українських дослідників	10
1.2. Питання міждержавної співпраці України та Чехії у пранях зарубіжних вчених	23
1.3. Джерела до вивчення українсько-чеських міждержавних відносин	34
РОЗДІЛ 2.	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКИХ МІЖДЕРЖАВНИХ ВІДНОСИН	48
РОЗДІЛ 3.	
ВПЛИВ РЕФОРМ В УКРАЇНІ НА УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКІ ЗВ'ЯЗКИ ТА ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНУ СПІВПРАЦЮ	56
3.1. Політичні перетворення в Україні	56
3.2. Економічний розвиток України	66
3.3. Зовнішня політика України та розвиток українсько-чеських відносин	82
РОЗДІЛ 4.	
ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У ЧЕСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	98
4.1. Внутрішньополітична ситуація у ЧР.....	98
4.2. Економічні реформи у Чехії.....	116
4.3. Вплив зовнішньої політики Чеської Республіки на українсько-чеські відносини та торговельно-економічні зв'язки.....	138
РОЗДІЛ 5.	
ПОЛІТИЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ, ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ	155
5.1. Політичний діалог України та Чехії.....	155
5.2. Політичні взаємовідносини України і Чехії у світових та регіональних міжнародних організаціях	177

РОЗДІЛ 6.

ДИПЛОМАТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ І ЧЕХІЇ (2000-2012 РР.) 193

- 6.1. Українсько-чеський економічний діалог 193
- 6.2. Договірні-правова база торговельно-економічної співпраці України і Чехії 204

РОЗДІЛ 7.

УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКЕ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО..... 211

- 7.1. Діяльність українсько-чеської міжурядової Комісії з торговельно-економічного співробітництва 211
- 7.2. Економічна співпраця України і Чехії 217
- 7.3. Проблемні питання двосторонньої економічної співпраці та їх вплив на міждержавне співробітництво України і Чеської Республіки 235

ВИСНОВКИ..... 244

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 247

ДОДАТКИ..... 325

ВСТУП

Україна однією з перших держав світу встановила з Чеською Республікою дипломатичні відносини 1 січня 1993 року, тобто у перший день існування Чехії як самостійної держави. Натомість у Концепції зовнішньої політики Чеської Республіки зазначалося, що Чехія розглядає Україну як важливу європейську країну і високо цінує її політику на євроатлантичному напрямі та докладає зусилля для розширення українсько-чеського міждержавного співробітництва.

Можливості взаємовигідного співробітництва між Україною і Чеською Республікою зумовлені історичними, культурними, партнерськими політичними відносинами, господарськими контактами і спільними цілями у реалізації курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію, спільними регіональними інтересами, існуванням української національної меншини у Чехії та чеської – в Україні.

Кордони України спонукають до вироблення такої геополітичної стратегії, яка враховує політичний досвід та об'єктивні реалії сучасної доби. Тому торговельно-економічне співробітництво з Чеською Республікою та іншими країнами-членами „Вишеградської четвірки” є пріоритетним напрямом зовнішньої політики України. Утворення Чеської і Словацької Федеративної Республіки (ЧСФР) та виникнення 1 січня 1993 р. незалежних Чеської і Словацької республік створили необхідні умови для розвитку співробітництва Чехії з Україною.

Актуальність теми. Вивчення системи двосторонніх українсько-чеських відносин на прикладі розвитку торговельно-економічної співпраці протягом 2000 – 2012 рр. дає можливість проаналізувати співробітництво двох країн у системі загальноєвропейських міжнародних відносин, а також простежити процес посткомуністичного розвитку країн Центрально-Східної Європи.

Українсько-чеські торговельно-економічні відносини в умовах розвитку євроінтеграційних процесів в Україні та Чеській Республіці, їх становлення, результати і перспективи недостатньо досліджено як у вітчизняній, так і у чеській історіографії. У більшості публікацій наводяться лише деякі факти співпраці між Україною і Чехією та розглядаються окремі проблеми розвитку міждержавних відносин.

Узагальнююче вивчення торговельно-економічної співпраці України і Чехії важливе з наукової і практичної точок зору. Комплексний аналіз дає можливість оцінити рівень двосторонніх відносин, виявити недоліки й прорахунки, тенденції і можливості його розвитку у політичній та економічній сферах. Науковий і практичний інтерес має вивчення процесу співпраці державних структур, які визначали параметри основних форм українсько-чеської торговельно-економічної співпраці. Узагальнення та рекомендації, отримані у процесі дослідження, можуть бути використані у роботі уряду, міністерств і відомств як України, так і Чехії.